

КОРУПЦІЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: ЧОМУ СПИСАТИ ЧИ КУПИТИ ОЦІНКУ – ЦЕ ШКОДА ДЛЯ ВЛАСНОГО МАЙБУТНЬОГО

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено негативні наслідки корупційних практик у закладах вищої освіти, зокрема списування та купівлі оцінок – для формування особистісних і професійних якостей майбутнього фахівця. Виявлено прямий зв'язок між освітньою нечесністю та деградацією репутаційного капіталу, компетентнісного профілю та морально-етичних настановлень особи.

Ключові слова: корупція в освіті, академічна нечесність, списування, купівля оцінок, репутаційний капітал, компетентність, майбутній фахівець, професійна етика.

Abstract

The negative consequences of corrupt practices in higher education institutions – in particular cheating and buying grades – for the formation of personal and professional qualities of a future specialist are investigated. A direct link is identified between academic dishonesty and the degradation of reputational capital, competency profile, and moral-ethical attitudes of a person.

Keywords: corruption in education, academic dishonesty, cheating, grade buying, reputational capital, competence, future specialist, professional ethics.

Вступ

Корупція в освіті є одним із найбільш прихованих, але водночас найбільш руйнівних явищ сучасного суспільства. Коли студент списує контрольну роботу, замовляє реферат або купує залік – він не просто порушує університетські правила. Він свідомо чи несвідомо руйнує власне майбутнє: деформує внутрішній моральний орієнтир, позбавляє себе реальних знань і знецінює документ про освіту, який отримає. Метою цієї роботи є доведення того, що корупційні практики у закладах вищої освіти завдають довгострокової шкоди самому здобувачу – як фахівцю, так і особистості.

Результати дослідження

У ході дослідження з'ясовано три ключові виміри шкоди, яку завдає собі студент, вдаючись до освітньої нечесності.

Компетентнісна пустка та «ілюзія знань».

Купівля оцінки або списування створюють небезпечний розрив між формальним свідоцтвом компетентності та реальним рівнем підготовки. Студент, який не засвоїв матеріал самостійно, опиняється у стані «ілюзії компетентності»: він вважає, що знає, але не може застосувати знання на практиці. У результаті – нездатність розв'язувати навіть базові фахові завдання, залежність від колег і помилки, що можуть коштувати кар'єри або репутації організації.

Ерозія репутаційного капіталу.

Репутація будується роками, а руйнується миттєво. Роботодавці дедалі частіше звертають увагу не лише на диплом, а й на етичний профіль кандидата. Фахівець, чий успіх в університеті ґрунтувався на нечесних практиках, несе підвищений ризик їх перенесення у професійну сферу: фальсифікація звітів, приховування помилок, участь у корупційних схемах. Викриття таких практик знищує кар'єру незворотно.

Деформація моральної ідентичності.

Звичка до обману формується поступово. Кожен акт освітньої нечесності знижує внутрішній поріг чесності, нормалізує порушення як прийнятну стратегію. Академічна доброчесність, натомість, є тренажером майбутньої ділової етики: самостійне виконання завдань, відповідальність за результат і повага до інтелектуальної власності — це навички, що трансформуються у прозорі фінансові звітування, якісну документацію та здатність відстоювати власну позицію. Відмова від них у студентські роки означає старт кар'єри з дефіцитом моральних орієнтирів.

Висновки

Корупція у закладах освіти – це не лише системна проблема держави чи університету. Насамперед це особистий вибір, який безпосередньо визначає долю самого студента. Списати або купити оцінку – означає позбавити себе знань, репутації та морального фундаменту, що є основою успішної кар'єри. Академічна доброчесність – не сукупність обмежень, а стратегічний актив: інвестиція у власну компетентність, репутаційний капітал та внутрішній «моральний компас», без якого неможлива ані особиста, ані суспільна стійкість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Марушкевич А. Формування академічної доброчесності в університетському середовищі // Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. Серія педагогіка. Київ, 2023, вип. 1(17), с. 37–40. URL: <https://pedvisnyk.knu.ua/index.php/pedagogy/article/download/372/507/1054>
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII// Сайт Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Горковлюк Вадим Миколайович – студент групи ІБС-246, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vadikcoin94@gmail.com

Науковий керівник: **Ковальчук Іван Васильович** – доктор філософії у галузі права, старший викладач кафедри суспільно-політичних наук факультету інформаційних електронних систем Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: ivankovalchuk@vntu.edu.ua,

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-7467-5317>

Gorkovlyuk Vadym Mykolayovych – Student of group ІBS-24b, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vadikcoin94@gmail.com

Scientific supervisor: **Kovalchuk Ivan** – PhD in law, senior Lecturer at the Department of Social and Political Sciences, Faculty of Information Electronic Systems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ivankovalchuk@vntu.edu.ua,

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-7467-5317>